

การบูรณาการตามแนวพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมี
ส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์*
INTEGRATION ACCORDING TO BUDDHIST METHODS FOR PROMOTING
PEOPLE'S PARTICIPATORY POLITICAL CULTURE
IN NAKHON SAWAN PROVINCE

อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์, วชรินทร์ ชาญศิลป์, สุมาลี บุญเรือง
Anongnat Kaewpaitoon, Vacharin Chansilp, Sumalee Boonrueng
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrgavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: Anongnatmam102@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ 3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการตามแนวพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 18 รูปหรือคน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจงและสนทนากลุ่ม จำนวน 10 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาและการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 1. การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2. ด้านการเชื่อมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคลที่เป็นผู้นำ 3. การเคารพปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม 4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกิจกรรมทางการเมือง 5. ความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดี 6. ความไว้วางใจ 7. การวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ 8. ด้านไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ คือ 1. การกล่อมเกลาทาง

* Received August 6, 2024; Revised August 20, 2024; Accepted August 25, 2024

การเมือง ด้านสถาบันทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันการศึกษา และด้านกลุ่มอาชีพ มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 แสดงว่าการกล่อมเกลาทางการเมืองส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 56.90

2. การบูรณาการตามแนวพุทธวิธีหลักสาราณียธรรม 6 ด้าน เมตตาวชิกรรม ทิฏฐิสามัญญูตา สีลสามัญญูตา เมตตาทายกรรม มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 แสดงว่าหลักสาราณียธรรม 6 สามารถบูรณาการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 65.20

คำสำคัญ: การบูรณาการตามแนวพุทธวิธี; วัฒนธรรมทางการเมือง; การเมืองแบบมีส่วนร่วม

Abstract

This research aims as follows: 1. To study the participatory political culture of the people in Nakhon Sawan Province, 2. To study the factors affecting the participatory political culture of the people in Nakhon Sawan Province, 3. To present the integration of Buddhist methods to promote the participatory political culture of the people in Nakhon Sawan Province. The research design was mixed methods. Qualitative research used in-depth interview with key informants. Data was analyzed by descriptive content analysis and focus group discussions. Quantitative research used questionnaires to collect data from a sample of 400 people. Data were analyzed by finding frequency, percentage, mean, and standard deviation. and multiple regression analysis.

The research results found that 1. The participatory political culture of the people in Nakhon Sawan Province consists of, 1. having confidence in participation, 2. having confidence in the equality of persons, 3. Respect for following social rules, 4. Participation in decision-making in political activities, 5. Responsibility as a good citizen, 6. Trust, 7. Creative criticism, 8. Have a love for equality. 2. Factors affecting the participatory political culture of the people in Nakhon Sawan Province are, 1. Political nurturing in terms of political institutions, media institutions, educational institutions, and

professional groups, with statistical significance at 0.01, indicating that political nurturing affects the participatory political culture of the people in Nakhon Sawan Province by 56.90 percent. 2. Integration according to the Buddhist principles of the 6 Saraniya Dhammas in terms of Metta-Vacikamma Ditthisamanyata Silasamanyata Metta-Kayakamma, with statistical significance at 0.05, indicating that the 6 Saraniya Dhammas can integrate and promote the participatory political culture of the people in Nakhon Sawan Province by 65.20 percent.

Keywords: Integration According to Buddhist Principles; Political Culture; Participatory Politics

บทนำ

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง ร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจในความสนใจทางการเมือง มีความตื่นตัว มีการยอมรับวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ความเข้มแข็งของการปกครองจะเกิดขึ้นได้จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการที่ส่งเสริมระบบการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยและก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างยั่งยืน ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นกระบวนการหนึ่งตามหลักการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขซึ่งเป็น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมไทยเข้ามามีบทบาท ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมสร้างและร่วมตัดสินใจ ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐรู้จัก ยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำ (อรทัย ก๊กผล และฉัตรระวี ปริสุทธิญาณ, 2553)

ในปัจจุบันปัญหาทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมืองในการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนใหญ่จะถูกหล่อหลอมจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการเมือง สถาบันการศึกษาหรือกลุ่มอาชีพแนวทางและกระบวนการคิดทางการเมืองทำให้มีความแตกต่างทางความคิดแสดงออกทางการเมืองได้ชัดเจน ตลอดจนประชาชนมีความรู้มี

ความเข้าใจและสนใจทางการเมืองมากขึ้น ประชาชนบางกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองได้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่อาจเกิดความไม่เข้าใจตรงกัน เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปทำให้เกิดกลุ่มหลายกลุ่มที่มีหลากหลายความคิดเห็นทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดนครสวรรค์นั้น ในอดีตที่ผ่านมาประชาชนบางกลุ่มไม่ได้ให้ความสำคัญทางการเมืองเท่าที่ควร แต่บางส่วนเกิดการตื่นตัวทางการเมืองได้ให้ความสนใจการเมืองเพิ่มขึ้น ประชาชนยังมีความเคยชินวัฒนธรรมทางการเมืองเดิม บางกลุ่มถูกล่อลอมมาตั้งแต่ความรู้ ความเข้าใจ อุดมการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมเอื้อต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองและเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมทางการเมืองอันเป็นรากฐานของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมที่เป็นไปตามกฎหมายโดยลักษณะทางวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์บางกลุ่มขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งเกิดจากการกล่อมเกลางานการเมืองขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับทางการเมืองรวมถึงค่านิยมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้ไม่เต็มที่ แต่ก็ยังมีบางกลุ่มโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจอย่างเต็มที่ การแสดงออกทางความคิดการมีอิสระทางการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดการแตกต่างที่หลากหลาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้เห็นความสำคัญของการบูรณาการตามแนวพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์เพื่อเป็นพื้นฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นจำเป็นต้องอาศัยรากฐานด้านจิตใจ ความรักความสามัคคีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมเกิดความสามัคคีธรรมโดยมีหลักธรรมเข้ามาบูรณาการหลักสาราณียธรรม 6 ได้แก่ 1. ด้านเมตตาทายกรรม 2. ด้านเมตตาวจีกรรม 3. ด้านเมตตาโมโนกรรม 4. ด้านสาธาณโภคี 5. ด้านศีลสามัญญตา 6. ด้านทฎฐิสามัญญตา (ที.ปา.(ไทย) 11/324/321-322) บูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความเข้าใจความเป็นประชาธิปไตยสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

3 เพื่อนำเสนอการบูรณาการตามแนวพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนมีภูมิลำเนาในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 15 อำเภอ รวมทั้งหมด 838,896 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 400 คน จากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973)

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยเลือกแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวน 18 รูปหรือคน ได้แก่ 1. กลุ่มนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป 2. กลุ่มนักการเมือง จำนวน 5 คน 3. กลุ่มนักปกครองท้องถิ่น จำนวน 5 คน 4. กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 3 คน 5. กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน

2.4 สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการกล่อมเกลากองการเมืองของแบบมีส่วนร่วมในจังหวัดนครสวรรค์ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในจังหวัดนครสวรรค์ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบูร

ผลการหลักกรรมหลักสารานุกรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมใน
จังหวัดนครสวรรค์

4. การรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยการเจาะจงคำตอบ เฉพาะเรื่องตามวัตถุประสงค์ โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย 18 รูปหรือคน การสนทนากลุ่ม เฉพาะ (Focus Group Discussion) จากนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยมี 9 รูปหรือคน

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคล โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย อำเภอโกรกพระ อำเภอเมือง อำเภอชุมแสง อำเภอหนองบัว อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอตากลี อำเภอท่าตะโก อำเภอไพศาลี อำเภอพยุหะคีรี อำเภอลาดยาว อำเภอตากฟ้า อำเภอแม่่วงก์ อำเภอแม่เปิน อำเภอชุมตาบง จำนวน 15 อำเภอ รวมทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัย เมื่อได้รับและรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ 1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายถึง การบูรณาการตามแนวพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2. สถิติเชิงอนุมาน ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้านการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีแบบ Stepwise

ผลการวิจัย

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

1.1 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 1. การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2. ด้านการเชื่อมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคลที่เป็นผู้นำ 3. การเคารพปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม 4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกิจกรรมทางการเมือง 5. ความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดี 6. ความไว้วางใจ 7. การวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ 8. ด้านไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น โดยวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของ ประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย	3.87	0.76	มาก
2. ด้านยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและ ศักดิ์ศรีของบุคคล	3.97	0.66	มาก
3. ด้านเคารพในกติกาของการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	3.85	0.72	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการ ปกครอง	3.88	0.67	มาก
5. ด้านมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน	4.05	0.69	มาก
6. ด้านความไว้วางใจมองโลกในแง่ดี	4.03	0.66	มาก
7. ด้านวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	3.84	0.61	มาก
8. ด้านไม่มีจิตใจเผด็จการ	3.91	0.62	มาก
รวม	3.93	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษา คือ ด้านมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.69) ด้านความไว้วางใจมองโลกในแง่ดี ($\bar{X} = 4.03$,

S.D. =0.66) ด้านยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล (\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.66) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 2 การถดถอยแบบโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

ตัวแปรการถดถอยแบบโลจิสติกส์ทางการเมือง	B	Std.Error	Standardized CoefficientsBeta	t	Sig.
ค่าคงที่(Constant)	1.042	.137		7.611**	.000
ด้านสถาบันทางการเมือง _{SumF}	.640	.057	.733	11.147**	.000
ด้านสถาบันสื่อมวลชน _{SumE}	-.402	.074	-.426	-5.417**	.000
ด้านสถาบันการศึกษา _{SumC}	.298	.052	.310	5.739**	.000
ด้านกลุ่มอาชีพ _{SumD}	.220	.048	.232	4.606**	.000

Multiple R = .757d R Square = .573 Adjusted R Square = .569 Std. Error = .381

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การถดถอยแบบโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ส่งผลอยู่ 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับดังนี้ คือ ด้านสถาบันทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันการศึกษา และด้านกลุ่มอาชีพ แสดงว่าการถดถอยแบบโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 56.90

ตารางที่ 3 หลักสารานุกรม 6 ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

ตัวแปรหลักสารานุกรม 6	B	Std.Error	Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
ค่าคงที่(Constant)	1.041	.110		9.440*	.000
เมตตาวจีกรรม _{SumBBB}	.301	.035	.373	8.623*	.000
ทิวีสามัญญูตา _{SumFFF}	.299	.044	.357	6.749*	.000
สีลสามัญญูตา _{SumEEE}	.253	.050	.289	5.088*	.000
เมตตากายกรรม _{SumAAA}	-.098	.041	-.115	-2.415*	.016

Multiple R = .810d R Square = .656 Adjusted R Square = .652 Std. Error = .342

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่าหลักสารานุกรม 6 ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ เมตตาวชิกรรม ทิฏฐิสามัญญตา สีลสามัญญตา เมตตาทายกรรม แสดงว่าหลักสารานุกรม 6 สามารถร่วมกันทำนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 65.20

3. การบูรณาการตามแนวพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยการนำการกล่อมเกลางานการเมืองที่ส่งผลทางวัฒนธรรมทางการเมือง คือ สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันทางการเมือง สถาบันสื่อมวลชน สถาบันการศึกษา กลุ่มอาชีพ มาส่งเสริมกับหลักสารานุกรม 6 คือ เมตตาทายกรรม เมตตาวชิกรรม เมตตามโนกรรม สาธารณโภคี สีลสามัญญตา ทิฏฐิสามัญญตา ย่อมส่งผลให้การบูรณาการพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

อภิปรายผลการวิจัย

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 1. การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2. ด้านการเชื่อมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคลที่เป็นผู้นำ 3. การเคารพปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม 4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกิจกรรมทางการเมือง 5. ความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดี 6. ความไว้วางใจ 7. การวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ 8. ด้านไม่มีจิตใจแบบเผด็จการแสดงให้เห็นว่าประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมโดย 1. มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น เคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น 2. ความไว้วางใจมองโลกในแง่ดี ความเชื่อมั่นและเชื่อถือในตัวนักการเมืองและไว้วางใจนักการเมือง 3. ยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคลผู้นำทางการเมือง การยึดมั่นและเชื่อถือในตัวผู้นำทางการเมืองเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง เชื่อมั่นในความเสมอภาคของบุคคล 4. ไม่มีจิตใจเผด็จการ อิศระทางด้านความคิดประชาธิปไตยยึดหลักเสียงข้างมาก ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพ 5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง ร่วมประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมเสวนาในเรื่องเหตุการณ์การเมืองเป็นสิ่งที่ทำได้อย่างสร้างสรรค์ 6. ความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อหลักการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตย หลักเสรีภาพคือระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อหลักประชาธิปไตย หลักสิทธิความเสมอภาคกัน 7. เคารพในกติกากองการปกครองระบอบประชาธิปไตย การเคารพในการแสดงออกทางความคิดเห็นเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หลักการตัดสินใจโดยยึดเสียงข้างมาก 8. วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล สามารถวิจารณ์การเมืองได้ในทางสร้างสรรค์ การวิจารณ์ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพวรรณ บุรีมาตร์ (2563) เรื่อง พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างวัฒนธรรม มีหลักดำเนินการคือ 1. ศรัทธาต่อหลักการปกครอง 2. ให้ความสำคัญของบุคคล 3. เคารพกติกา กฎระเบียบ 4. การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 5. มีหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดี 6. การไว้วางใจมองในแง่ดี 7. การวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ 8. มีไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ จะเห็นว่าประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีความศรัทธา มีความเชื่อมั่นและเชื่อมั่น การเคารพกติกา ความเชื่อ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ตลอดจนวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองและรักประชาธิปไตยและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยม เวชกามา (2563) เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชาวสกลนครตามแนวพุทธจิตวิทยา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนทำหน้าที่เป็นสภาใช้อำนาจนิติบัญญัติบริหารและตุลาการด้วยตนเองโดยมีความคิด พุด และทำด้วยเมตตาต่อกันกระจายผลประโยชน์ปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมายรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพความคิดที่แตกต่าง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยอ้อม ประชาชนเลือกผู้แทนไปใช้อำนาจนิติบัญญัติและบริหารแทนตนผ่านการเลือกตั้งด้วยความรู้รักสามัคคีปรารถนาดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย สิงอุดม (2563) เรื่อง พัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย พบว่า การพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ด้านการสื่อสารทางการเมือง ด้านจิตสำนึกทางการเมือง การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนและคนรุ่นใหม่ และธรรมาภิบาลทางการเมือง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ การกล่อมเกลாதทางการเมือง ด้านสถาบันทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันการศึกษา และด้านกลุ่มอาชีพ ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 แสดงว่าการกล่อมเกลาททางการเมือง

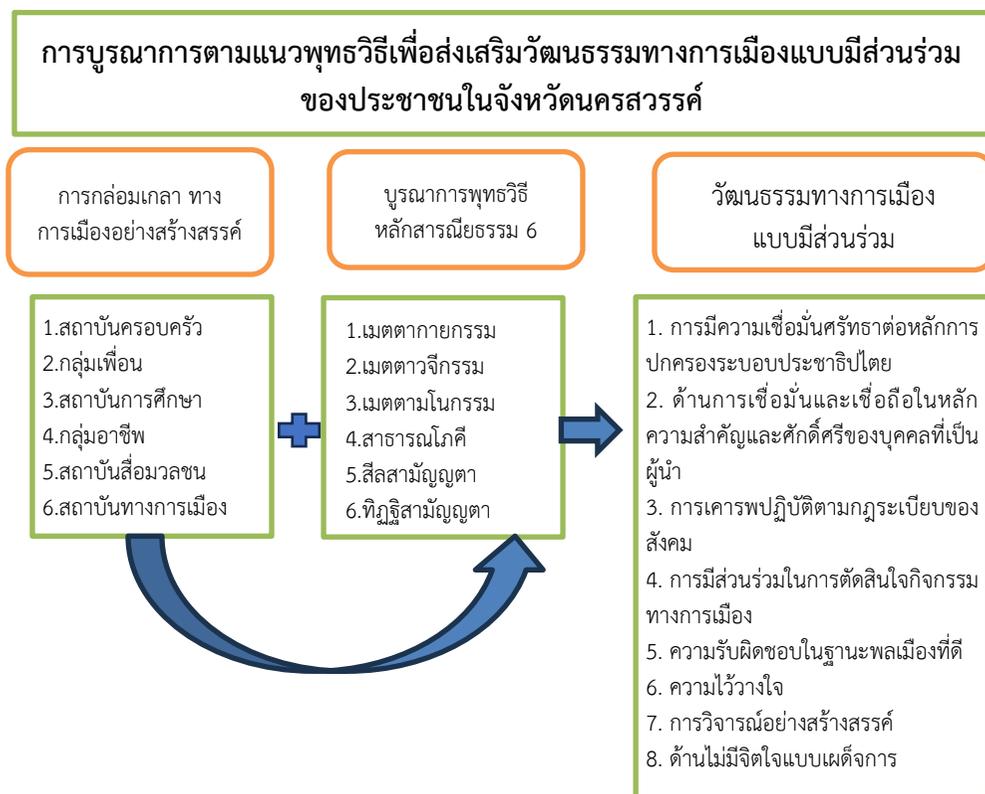

ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 56.90 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการกล่อมเกลாதงการเมือง โดยผ่าน ด้านสถาบันทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันการศึกษา และด้านกลุ่มอาชีพส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำพล ศรีโท (2566) เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี พบว่า 1. การกล่อมเกลาทงการเมือง คือ ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันการศึกษา ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสถาบันทางการเมือง และด้านสถาบัน ครอบครัว มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 แสดงว่าการกล่อมเกลาทงการเมืองสามารถส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยได้ ร้อยละ 57.5 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยพิชิต กันยารวรรณ (2560) เรื่อง การกล่อมเกลาทงการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมือง ที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย พบว่า การกล่อมเกลาทงการเมืองส่งผลทางตรงต่อวัฒนธรรมทางการเมือง และประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน ส่วนของวัฒนธรรมทางการเมือง ก็ส่งผลทางตรงต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การบูรณาการตามแนวพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ หลักสาราณียธรรม 6 ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ด้านเมตตาวจีกรรม ธิวจีสัมมัญญาตา สีสัมมัญญาตา เมตตาทกกายกรรม แสดงว่าหลักสาราณียธรรม 6 สามารถร่วมกันทำนวยการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 65.20 สอดคล้องกับงานวิจัยพระมหาสุริยมทโทว และคณะ (2564) เรื่อง การประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร เทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยที่ส่ง ต่อความผูกพันต่อองค์กร การสร้างความผูกพันต่อองค์กรและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานผ่านหลักสาราณียธรรม 6 ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรโดยรวมได้ร้อยละ 68 และ รูปแบบการประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กร โดยประยุกต์หลักสาราณียธรรม 6 มาใช้เพื่อเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวินัยธรรอธิษฐ์ สุวฑฒ (สุขพานิช) (2564) เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของ

ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสารณียธรรม 6 ประกอบด้วย 1. ด้านเมตตาทายกรรม 2. ด้านเมตตาวจีกรรม 3. ด้านเมตตา मनกรรม 4. ด้านสาธารณโภคี 5. ด้านศีลสามัญญตา 6. ด้านทิวฐิสามัญญตาม เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยบูรณาการกับหลักพุทธศาสนา

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยดังกล่าวอธิบายว่าการบูรณาการตามแนวพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยการนำการกล่อมเกลาท่างการเมืองที่ส่งผลทางวัฒนธรรมทางการเมือง คือ สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันทางการเมือง สถาบันสื่อมวลชน สถาบันการศึกษา

กลุ่มอาชีพ มาส่งเสริมกับหลักสารานีธรรม 6 คือ 1. เมตตากรรม ได้แก่ กระทบต่อกันด้วยความเมตตา 2. เมตตาวจีกรรม ได้แก่ การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา 3. เมตตาโมกรรม ได้แก่ คิดต่อกันด้วยเมตตา 4. สาธารณโภคี คือ ตั้ง จิตปรารถนาดี 5. ด้านศีลสามัญญตา ได้แก่ มีความประพฤติสุจริตตั้งมารักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ความเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกโดยปราศจากอคติต่อเพื่อนร่วมชุมชน 6. ด้านทวิสามัญญตา ได้แก่ เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกันเพื่อบูรณาการกันการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 1. การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2. ด้านการเชื่อมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคลที่เป็นผู้นำ 3. การเคารพปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม 4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกิจกรรมทางการเมือง 5. ความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดี 6. ความไว้วางใจ 7. การวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ 8. ด้านไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีนโยบายให้สถาบันต่าง ๆ ได้เข้ามาจัดให้มีการกลมเกลียวทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองมีการปลูกฝังทัศนคติทางการเมืองและปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองที่ดี

2. ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับความร่วมมือของประชาชน เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีให้กับประชาชนโดยการกลมเกลียวทางการเมือง

3. หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดนโยบายส่งเสริมหลักธรรมทางพุทธศาสนา สนับสนุนการจัดทำแผนนโยบาย การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองเชิงพุทธในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนเพื่อให้เกิดการตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองร่วมกัน

2. หน่วยงานงานภาครัฐสนับสนุนให้มีการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

3. สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่นิสิต นักศึกษาหรือนักเรียนตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยในอุดมคติของประชาชน

2. ควรศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตย

3. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมเชิงพุทธในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยในหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจ

เอกสารอ้างอิง

กำพล ศรีโท. (2566). รูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี (ดุष्ฎิณีพนธ์ปรัชญาดุष्ฎิณีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ธงชัย สิงอุตม. (2563). การพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย (ดุष्ฎิณีพนธ์ปรัชญาดุष्ฎิณีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

นิยม เวชกามา. (2562). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนชาว สกลนครตามแนวพุทธจิตวิทยา (ดุष्ฎิณีพนธ์ปรัชญาดุष्ฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูวินัยธรธัชฎิษฐ์ สุวฑฒ (สุขพานิช). (2564). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ดุष्ฎิณีพนธ์ปรัชญาดุष्ฎิณีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสุริยะ มททโว และคณะ. (2564). การประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร เทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 10(2), 263 - 276.

- พิชิต กันยารวรรณ. (2560). การกล่อมเกลາทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมือง ที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(2), 177 - 189.
- ไพวรรณ ปุริมาตร. (2563). *พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น (ดุขฎิณีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2566). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2566*. กรุงเทพฯ: หจก.สหાયบล็อกและการพิมพ์.
- อรทัย ก๊กผล และฉัตรระวี ปรีสุทธิญาณ. (2553). *บันทึกเรื่องเด่นรางวัลพระปกเกล้า 52 ด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.